

14-10-1988

VASTE COMMISSIE VOOR TAALTOEZICHT

NEDERLANDSE AFDELING

Zitting van 20 september 1988

Aanwezig : de heer [REDACTED], voorzitter
de heren [REDACTED] en [REDACTED], vaste leden
de heer [REDACTED], plaatsvervangend lid

Secretaris : de heer [REDACTED], adviseur

Nr. 20.024/II/N
[REDACTED]

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht (V.C.T.), Nederlandse afdeling (N.A.);

Gelet op de klacht ingediend op 15 februari 1988 tegen het feit dat in en om Alsemberg een tweetalig bericht verspreid werd, onder het ambt van gerechtsdeurwaarder [REDACTED] te Brussel, ter aankondiging van een openbare verkoop van een nalatenschap te Dworp;

Gelet op de artikelen 60, § 1 en 61, §§ 5 en 6, van de op 18 juli 1966 samengevatte wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (S.W.T.);

Overwegende dat een gerechtsdeurwaarder, net zoals een notaris, een openbaar ambtenaar is; dat zijn openbaar karakter voortvloeit uit zijn bevoegdheden en uit de regels m.b.t. de vaststelling van het aantal gerechtsdeurwaarders, de benoeming ervan, hun eedaflegging, hun standplaats, enz...; dat derhalve iedere inmenging in het ambt van gerechtsdeurwaarder opgevat zal worden als een inmenging in openbare ambten zoals bepaald door art. 227 Strafwetboek;

./.

Overwegende dat een gerechtsdeurwaarder tevens een ministerieel officier is die een stuk van de openbare macht uitoefent dat hem rechtstreeks door de wet is verleend om te bekomen wat het openbaar belang vereist (J.V., noot bij Cass., 1e kamer, 25 mei 1978, Arr. Cass., 1978, 1135 e.v.); dat hij in deze zin een medewerker van de rechterlijke macht is die krachtens de wet bevoegd is om met dwang de gerechtsbevelen en de vonnissen uit te voeren;

Overwegende dat een gerechtsdeurwaarder zich eveneens in opdracht van cliënten op privaatrechterlijk terrein begeeft en dit in hun naam, om rechtshandelingen te stellen; dat hij in deze zin optreedt als een ware mandataris (Hof van Beroep Brussel, 15 oktober 1986, Pas., 1986, II, 188);

Overwegende derhalve dat een gerechtsdeurwaarder, net zoals een notaris, een statuut met een dubbel karakter heeft;

Overwegende dat zijn statuut wordt geregeld door het Gerechtelijk Wetboek, met name door deel II, rechterlijke organisatie, boek IV, de artt. 509 tot 555; dat hij als dusdanig tot de rechterlijke organisatie gerekend wordt, evenwel zonder orgaan te zijn van de rechterlijke macht, noch dat hij een gerechtelijk ambt als dusdanig uitoefent;

Dat hij als dusdanig door de Koning wordt benoemd in een bepaald arrondissement (art. 516, al. 1 Ger. W.) uit kandidaten voorgedragen in overeenstemming met de regels vervat in art. 512 Ger. W. (art. 509 Ger. W.) en beëdigd wordt door de rechtbank van eerste aanleg (art. 572 Ger. W.);

Overwegende dat zijn taalkennis geregeld wordt door art. 45; § 2, van de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik van de talen in gerechtszaken, dat stelt dat de Koning de eisen bepaalt van de taalkennis waaraan de gerechtsdeurwaarders dienen te voldoen; dat m.a.w. de wetgever de wil geuit heeft dat de gerechtsdeurwaarders dienen te voldoen aan een bepaalde taalkennis, maar de praktische uitwerking, de vaststelling en de controle van die taalkennis overgelaten heeft aan de Koning; dat dit gebeurd is bij K.B. van 9 september 1935, zoals gewijzigd door het K.B. van 4 november 1935, door de Wet van 10 oktober 1967 (art. 3, 36°), door de K.B.'s van 3 mei 1967 en 23 januari 1978;

Overwegende dat de gerechtelijke handelingen, waartoe de gerechtsdeurwaarders geroepen zijn om hun medewerking te verlenen, aan bovenvernoemde Wet van 15 juni 1935 op het gebruik van de talen in gerechtszaken onderworpen zijn; dat zij voor dergelijke handelingen ontsnappen aan de S.W.T.; dat de V.C.T. zich altijd onbevoegd verklaard heeft betreffende geschillen inzake taalgebruik bij gerechtelijke handelingen door gerechtsdeurwaarders of notarissen (cfr. V.C.T., nr. 3823 van 18 december 1975, nr. 4898 van 16 maart 1978, nr. 13.283 van 5 november 1981; nr. 10.054 van 14 januari 1982, nr. 14.032 van 1 april 1982; N.A., nr. 13.169 van 28 juni 1983);

Overwegende echter dat de administratieve handelingen van de rechterlijke macht en van zijn medewerkers, waartoe de gerechtsdeurwaarders ontegensprekelijk behoren, onder de toepassing van de S.W.T. vallen krachtens art. 1, § 1, 4°; dat bijgevolg de gerechtsdeurwaarder slechts onder de toepassing van de S.W.T. valt in zoverre hij administratieve handelingen stelt en in zoverre hij optreedt als medewerker van de rechterlijke macht; dat derhalve het probleem zich stelt als de gerechtsdeurwaarder, net zoals een notaris, zijn ambt uitoefent op vraag van een particulier;

Overwegende dat ab initio de relatie gerechtsdeurwaarder of notaris met zijn cliënt, onder het systeem van de taalvrijheid valt zoals die is opgevat door art. 23 Grondwet; dat de moeilijkheid zich voordoet wanneer de gerechtsdeurwaarder, in zijn optreden namens zijn particuliere opdrachtgever, zich op terrein begeeft dat aan een wettelijke regeling onderworpen is en voor de berichten en mededelingen die door de gerechtsdeurwaarder in zijn hoedanigheid aan het publiek worden gericht;

Overwegende dat kan worden getwijfeld in hoeverre het principe van taalvrijheid nog verenigbaar is met een steeds groter wordend wettelijk instrumentarium dat de eentaligheid, d.w.z. het exclusief gebruik in rechte van één bepaalde taal in een bepaald gebied, als regel vooropstelt; dat in dit kader o.m. kan worden verwezen naar het decreet van 30 juni 1981 houdende aanvulling van de artt. 12 en 33 van de S.W.T. wat het gebruik van de talen betreft in de betrekkingen tussen de bestuursdiensten van het Nederlands taalgebied en de particulieren zodat als een gerechtsdeurwaarder zich, als mandataris, richt tot een bestuursdienst gelegen in het homogeen Nederlands taalgebied, hij daarvoor uitsluitend het Nederlands dient te gebruiken;

Overwegende dat, alhoewel gerechtsdeurwaarders niet behoren tot de hiërarchische structuur van de Staat belast met de uitvoering van het overheidsbeleid, zij toch de medewerkers zijn van de openbare macht en in deze hoedanigheid een zeker gezag door de wet toegewezen kregen, die een gewoon privé-persoon niet heeft; dat een gerechtsdeurwaarder, zoals een notaris, qualitate qua een medewerker van de rechterlijke macht blijft; dat hij die kwalificatie niet verliest, t.o.v. zijn privaatrechterlijke opdrachtgevers, door zich op privaatrechterlijk terrein te begeven, wat dan meteen zou betekenen dat hij in die gevallen géén openbaar ambtenaar zou zijn; dat men integendeel kan stellen dat, telkens als een gerechtsdeurwaarder of een notaris zijn medewerking verleent, hij dit doet qualitate qua, zijnde een openbaar ambtenaar die een deel van de openbare macht uitoefent en in deze hoedanigheid het openbaar belang vertegenwoordigt;

Overwegende dat de gerechtsdeurwaarders, enerzijds als openbaar ambtenaar die een stuk van de openbare macht uitoefent - ertoe gehouden zijn de S.W.T. - en de principes die eraan ten grondslag liggen, zoals de eentaligheid van de gewesten - na te leven, volgens de letter in die gevallen door de wet bepaald en volgens de geest in die gevallen die niet expliciet door de wet zijn geregeld en anderzijds, dat zij bestaan door de wet als dienst in het belang van de gemeenschap en een taak hebben die de wet hen heeft toevertrouwd; dat zij derhalve natuurlijke personen zijn die belast

zijn met een taak die de grenzen van een privaat bedrijf te buiten gaat en die de wet hun heeft toevertrouwd in het belang van het algemeen; dat zij dus als diensten in de zin van art. 1, § 1, 2°, van de S.W.T. worden beschouwd zodat zij, als zij optreden voor particulieren, eveneens gehouden zijn de S.W.T. na te leven;

Overwegende dat de hier bedoelde openbare verkoop een openbare verkoop van roerende goederen uit een nalatenschap is; dat naargelang van het geval het zal gaan om, hetzij een vrijwillige openbare verkoop door de rechtbank toegelaten op grond van de artt. 1188 en 1189 Ger. W., hetzij een door de rechtbank bevolen openbare verkoop in het kader van een gerechtelijke verdeling (artt. 1207, 1210, 1211 en 1220 Ger. W.); dat in het laatste geval het duidelijk is dat de gerechtsdeurwaarders of de notaris, die trouwens wordt aangewezen door de rechtbank die uitspraak doet over een vordering tot verdeling (art. 1210 Ger. W.), hier optreedt als medewerker van de gerechtelijke macht zodat zijn taalgebruik inzake proceshandelingen bepaald zal worden door de taal van de rechtspleging wat uiteraard buiten de bevoegdheid van de V.C.T. en van de S.W.T. valt, behalve voor de administratieve handelingen gesteld in uitvoering van zijn opdracht hem toegewezen bij beslissing van de rechterlijke macht (cfr. N.A. 18.003 van 20 september 1988);

Overwegende dat het hier echter om een openbare verkoop van roerende goederen gaat, hetzij op basis van art. 826 Burgerlijk Wetboek, hetzij n.a.v. een aanvaarde nalatenschap onder voorrecht van boedelbeschrijving indien de ministeriële ambtenaar er niet in slaagt de partijen die het recht hadden om tegenwoordig te zijn bij de boedelbeschrijving behoorlijk op te roepen tot de verkoping zoals bepaald in art. 1196 Ger. W. of indien er moeilijkheden rijzen (art. 1197 Ger. W.); dat normaliter een dergelijke verkoop plaats heeft op verzoek van een belanghebbende partij, door tussenkomst van een notaris of een gerechtsdeurwaarder en overeenkomstig het plaatselijk gebruik (art. 1195 Ger. W.) en met inachtneming van de regels vervat in de artt. 1198 tot en met 1204 Ger. W., ook wanneer het gebeurt op basis van art. 826 B.W. of op basis van een onbeheerde nalatenschap (art. 1194, al. 3 Ger. W.); dat in elk geval van een dergelijke verkoop een procesverbaal dient te worden opgemaakt dat de naam, voornaam en woonplaats van de verzoekende partijen opgeeft, alsook de gemaakte publiciteit en, in voorkomend geval, de beschikking die voor de verkoop bijzondere regels heeft vastgesteld (art. 1203, al. 1. Ger. W.); dat derhalve de ministeriële ambtenaar verplicht is door een wettelijke bepaling om publiciteit te maken die bijgevolg niet als loutere private of handelspubliciteit kan worden beschouwd;

Overwegende dat die publiciteit verplichtend is en inherent aan het optreden van de notaris of gerechtsdeurwaarder; dat derhalve de publiciteit in dit geval dient te worden beschouwd als een opgelegde bestuurlijke, dus publieke en enig juridisch geldende handeling, met uitsluiting van de bevoegdheid of mogelijkheid van enig ander derde persoon, met als doel de aankondiging, aanplakking, verspreiding of bekendmaking, in om het even welke vorm, van een openbare verkoop; dat een dergelijk bericht wel degelijk een administratieve handeling is, i.c. een bericht aan het publiek;

Overwegende dat de gerechtsdeurwaarders die zich op privaatrechtelijk terrein begeven ten behoeve van hun particuliere cliënten, gelet op hun investituur en de taak die hen werd opgedragen in het belang van het algemeen, als diensten dienen te worden beschouwd in de zin van art. 1, § 1, 2°, S.W.T.; dat de publiciteit verricht ter aankondiging van een openbare verkoop van goederen uit een nalatenschap, een bij wet voorgeschreven bericht aan het publiek is dat als een administratieve handeling moet worden beschouwd; dat een dienst in de zin van art. 1, § 1, 2°, S.W.T. ertoe gehouden is de S.W.T. na te leven; dat een dergelijk bericht aan het publiek verspreid in een gemeente zonder speciale regeling uit het Nederlandse taalgebied uitsluitend in de taal van het gebied dient te zijn krachtens art. 11, § 1, S.W.T.;

Om die redenen, besluit met eenparigheid van stemmen, het volgend advies uit te brengen :

Artikel 1.: De klacht is ontvankelijk en gegrond.

Artikel 2.: Dit advies wordt medegedeeld aan de klager, aan de Minister van Justitie, aan gerechtsdeurwaarder [REDACTED] en aan de Koninklijke nationale Kamer der Gerechtsdeurwaarders.

Gedaan te Brussel, 20 september 1988.

DE SECRETARIS,

DE VOORZITTER,

[REDACTED]

[REDACTED]